

De Vlaams minister van Financiën en Begroting heeft het begrotingsakkoord verleend op 10 juni 2021.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Eind 2020 heb ik de Taskforce Cultuur opgezet om te onderzoeken welke maatregelen noodzakelijk zijn voor de culturele sector om 2021 te overbruggen. Afgelopen maanden werden dialogen en werkoverleggen opgezet met verschillende spelers uit de culturele sector en het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) waar men tot concrete voorstellen is gekomen. Met de sectoren sociaal-cultureel volwassenwerk, kunsten en cultureel erfgoed is een participatief traject doorlopen waarvan het resultaat heeft geleid tot 18 voorstellen.

Dit proces werd geïnspireerd door het UNESCO-rapport: "Culture in Crisis Policy Guide", waarop in overleg met de brede culturele sector onder meer een indicatieve mapping werd gemaakt van enkele onderbelichte klemtonen in het huidige beleid. Het UNESCO-rapport stelt hierbij dat er moet gefocust worden op drie invalshoeken:

- Directe ondersteuning gericht op de verderzetting van de job van de cultuurwerkers, artiesten, creatieven en kunstenaars;
- Tegemoetkomen aan liquiditeits- en solvabiliteitsproblemen;
- Competitiviteit versterken en de sector future-proof maken.

De Taskforce Cultuur focust enerzijds op projecten op de korte termijn; anderzijds op een traject op middellange termijn. Het traject op middellange termijn dat participatief met de brede culturele sector toewerkt naar een visie op een nieuw beleid na de coronacrisis voor het culturele veld wordt in deze nota niet verder besproken. Deze nota bevat namelijk de 18 projecten op de korte termijn waarvan de culturele sector van oordeel is dat ze opportuun zijn om de aanhoudende impact van Covid-19 in het perspectief van 2021 te overbruggen.

De projecten worden onderverdeeld in 3 categorieën. Enerzijds zijn er al enkele projecten die geen actie meer behoeven omdat deze reeds in werking traden tijdens de werkzaamheden van het korte termijntraject van de Taskforce Cultuur. Daarnaast zijn er nog projecten die dienen uitgevoerd te worden die niet gekoppeld zijn aan een specifiek budget en projecten die wel een specifieke budgettaire implicatie hebben. Hieronder geef ik een inhoudelijk overzicht van alle Vlaamse projecten. Verder in de nota worden de projecten waaraan een budget gekoppeld is meer in detail besproken.

Overzicht Vlaamse projecten

A. Projecten in uitvoering

Onderstaande projecten zijn reeds in werking en behoeven geen extra aandacht.

1. Werkbaarheidscheques openstellen voor PC 304.

Met een werkbaarheidscheque kan een Vlaamse organisatie financiële steun krijgen om de werkbaarheidsgraad in de organisatie te onderzoeken, begeleiding en opleiding aan te kopen en arbeidsorganisatorische uitdagingen aan te pakken.

2. De eventdatum, 31 mei 2021, die nu van toepassing is op de Culturele Activiteitenpremie, verlengen tot 31 augustus 2021.

////////////////////////////////////

16. *Onderzoek naar moeilijk bereikbare doelgroepen (80.000 euro).*

Dit onderzoek wil nagaan aan de hand van een service design traject en stakeholderonderzoek waarom bepaalde doelgroepen in de brede culturele sector niet bereikt worden, niet intekenen op steunmaatregelen of ten onrechte denken niet in aanmerking te komen.

17. *Strategische communicatie met de culturele sector over minder gekende economische en financiële maatregelen (300.000 euro).*

De Taskforce Cultuur toonde de noodzaak aan om een herziening van de communicatierollen in de brede culturele sector door te voeren. De coronacrisis bracht namelijk vertegenwoordiging van sectorspelers en overheid samen die in abnormale omstandigheden eenzelfde belang van en voor de sector dienden en dienen te verdedigen.

18. *Middelen voor de uitvoering van deze extra opdrachten door het Departement Cultuur, Jeugd en Media (500.000 euro).*

De projecten in deze nota beschreven kunnen op korte termijn en kwaliteitsvol worden uitgevoerd indien extra financiële middelen worden toegekend aan het Departement Cultuur, Jeugd en Media.

B. TOELICHTING BIJ ELK PROJECT MET BUDGETTAIRE IMPACT

Deze nota geeft verder toelichting bij de concrete projecten waarvoor ik een totaalbudget van 9.980.000 euro vraag om over te dragen van de corona-provisie naar de begroting Cultuur

1. Hedendaagse kunstaankopen Collectie Vlaamse Gemeenschap

Omschrijving:

De Taskforce Cultuur formuleerde het voorstel om de Vlaamse overheid hedendaagse kunstaankopen te laten initiëren voor de Collectie Vlaamse Gemeenschap. Dit voorstel is op tafel gekomen vanuit de noodzaak om jonge/mid-career kunstenaars met een beloftevol oeuvre te ondersteunen.

Kunstenaars werden de afgelopen maanden sterk getroffen. Ze kregen namelijk tijdens de Coronaperiode minder kansen om hun werken te tonen, zowel in de musea en op andere presentatieplekken en toonmomenten (biënnales,...) in Vlaanderen als in het buitenland. Heel wat kunstenaars werden ook bij een gebrek aan ondernemingsnummer uitgesloten voor een aanvraag van de Culturele Activiteitenpremie (CAP).

Met dit project wordt deze doelgroep gericht ondersteund én worden hun werken opgenomen in de Collectie Vlaamse Gemeenschap, waarna ze in bewaring gegeven kunnen worden aan onze musea met belangrijke hedendaagse kunstcollecties.

Concreet wordt een budgetverhoging van 3.750.000 euro voorzien op het huidige aankoopbudget Hedendaagse Kunst. De regels voor deze Kunstaankopen Collectie Vlaamse Gemeenschap, zijn beschreven in het Kunstendecreet (art. 165 e.v.). De criteria die van toepassing zijn op de aankopen zullen gealigneerd worden met de Visienota “aankopen Collectie Vlaamse Gemeenschap 2019-2023” opgesteld door de Commissie aankopen Hedendaagse (CAHK) in het kader van het Kunstendecreet. De invulling van hedendaagse kunst wordt breed opgevat, waarbij minstens ook fotografie in aanmerking komt, in overeenstemming met de recente uitbreiding van beeldende kunst met fotografie in het kader van het nieuwe Kunstendecreet (23 april 2021).

////////////////////////////////////

waarde aan hechten, en hoe je opbrengsten kunt genereren in het leveren van die waarde. Het innoveren van de reguliere culturele corebusiness is niet de focus van deze oproep.

Het Innovatie Mechanisme zelf bestaat uit twee aspecten. Enerzijds zal de doelgroep van het instrument een kleine financiële injectie kunnen ontvangen om het eigen businessmodel te evalueren waardoor innovatiekansen zichtbaar worden. De eerste doelgroep bestaat uit individuele culturele actoren en culturele organisaties die niet in aanmerking komen voor het innovatie-instrumentarium van VLAIO en niet structureel gesubsidieerd zijn (of indien wel minder dan 300.000 euro subsidies ontvangen vanuit het Departement CJM). Indien er budgettaire ruimte blijft, zal de aanvraag ook opengesteld worden voor structureel gesubsidieerden in het segment boven de 300.000 euro.

De financiële injectie bestaat uit twee forfaitaire bedragen nl. 2.750 euro voor individuele culturele actoren en 7.500 euro voor rechtspersonen. De injectie kan gebruikt worden om tijd te kopen om een zelfreflectie over de innovatiekansen te doen maar kan ook ingezet worden om professioneel advies m.b.t. innovatie van het business model in te winnen bv. marktonderzoek, innovatieconsultancy, prospectie etc. Een combinatie van zowel tijd kopen en professioneel advies is eveneens mogelijk.

Anderzijds wordt een flankerend beleid georganiseerd om de hele culturele sector mee in het innovatiebad te trekken en de richting te wijzen doorheen een innovatieproces. Cultuurloket zal hierin een belangrijke rol opnemen door flankerend een train-the-trainer traject op te zetten. Dit traject zal innovatiespecialisten uit de reguliere economie vertrouwd maken met het DNA van de culturele sector en omgekeerd spelers uit de culturele sector inleiden tot het innovatie-métier.

Het Innovatie Mechanisme biedt de opportuniteit om een integraal innovatie instrumentarium te ontwikkelen aangepast aan het DNA van de Vlaamse culturele sector om zo klaar te zijn voor de grote innovatiegolf die vanuit Europa wordt uitgerold de komende jaren.

Tijds kader:

Om een maximale impact in het ecosysteem te genereren, zal het Innovatie Mechanisme uitgewerkt worden in drie fases. De eerste fase bevat de voorbereidende fase die loopt van mei tot eind augustus 2021. In deze fase wordt samen met een aan te duiden extern innovatie-expertbureau een gedetailleerde roadmap van activiteiten opgemaakt, een experimenteel reglement opgesteld dat aan de Vlaamse Regering ter goedkeuring zal worden voorgelegd en een digitale zelfevaluatietermijn van een cultureel businessmodel opgemaakt.

In een tweede fase, de uitvoerende fase van september tot medio november 2021, wordt de aanvraagprocedure in gang gezet volgens de prioriteit van de doelgroepen. De kern van de aanvraagprocedure wordt de digitale zelfevaluatietermijn die zal uitwijzen waar de innovatiekansen binnen het businessmodel zitten. De verdeling van de subsidie-injectie zal voor individuele cultuurwerkers en organisaties liggen op respectievelijk 2.750 en 7.500 euro. De subsidie zal worden toegekend volgens het binnenkomen van de aanvragen. De aanvraag zelf verloopt via het invullen van de zelfevaluatietermijn. Reflectie over de innovatiekansen is de kern van de aanvraag.

In een derde en laatste fase worden de aanvragen verwerkt en uitbetaald voor het einde van 2021 waardoor de VEK en VAK volledig aangewend zullen zijn. Aan de begunstigden zal als verantwoordingsstuk de innovatieplannen m.b.t. het toekomstige businessmodel gevraagd worden via een online tool. Tevens zal aangeduid worden waarvoor de toegekende subsidie werd ingezet, nl. in tijd of in advies of allebei.

Zo krijgt het Departement CJM inzicht in het innovatiepotentieel van de Vlaamse culturele sector. Op die manier is ook de Vlaamse culturele sector innovatieready om in te spelen op de

////////////////////////////////////

innovatieopportunities vanuit Europa die de ambitie hebben het hele culturele en creatieve veld te innoveren over een periode van 15 jaar.

Budget:

In totaal wordt een budget van 5.000.000 euro uitgetrokken om het innovatiepotentieel in de culturele sector wakker te schudden.

Om kwaliteitsvol dit project uit te werken zal een budget voorzien worden vanuit de middelen voor het Departement Cultuur, Jeugd en Media verder beschreven in punt 6. Deze middelen zullen voorzien worden voor onder andere personeelsinzet bij de dossierverwerking, opdrachten, softwarebouw en – onderhoud.

3. Verderzetten extra corona-gerelateerd takenpakket van Cultuurloket in 2021

Omschrijving:

Cultuurloket kreeg in 2020 extra financiële middelen om de brede sector met Covid-19-gerelateerd tweedelijnsadvies te ondersteunen en crisisbegeleiding uit te voeren. Omwille van het feit dat de coronacrisis een duidelijke nasleep kent in 2021 is het absoluut noodzakelijk dat Cultuurloket deze werking kan blijven verderzetten. Vanwege het feit dat het huidige budget vanuit het Noodfonds uitgeput is, dient deze overeenkomst hernieuwd te worden. Daarnaast zal Cultuurloket haar werkzaamheden inzetten om een flankerend traject in het kader van het Innovatie Mechanisme te faciliteren.

Tijds kader:

Het addendum 2 aan de huidige beheersovereenkomst zal worden opgemaakt en op de Vlaamse Regering worden voorgelegd ter goedkeuring voor het zomerreces 2021.

Budget:

Om de steun verder te zetten tot eind 2021 is een bijkomend budget van 350.000 euro nodig.

4. Verder onderzoek naar moeilijk bereikbare doelgroepen

Omschrijving:

De Taskforce Cultuur kwam tot de conclusie dat om maatregelen te doen slagen in hun opzet, het niet alleen noodzakelijk is om bepaalde beleidsinstrumenten te optimaliseren (zodat minder cultuurwerkers en organisaties tussen de mazen van het net vallen), maar dat het ook belangrijk is om de maatregelen correct en doelgericht te communiceren. Op dit moment is er een groot kennishiaat over waarom bepaalde doelgroepen niet of onvoldoende worden bereikt. Om die reden is het nodig dat er verder onderzoek wordt gevoerd naar:

- Via welk kanaal komen spelers uit de culturele sector in aanraking met steunmaatregelen?
- Welke doelgroepen uit de culturele sector worden op dit moment niet bereikt?
- Waarom tekenen spelers uit de culturele sector niet in op de voor hen beoogde steunmaatregelen?

//

In het voorjaar zal de sub-werkgroep communicatie haar activiteiten verder uitzetten om tot een gedragen communicatieplan te komen op welke manier verschillende intermediairen in de sector en overheden moeten communiceren van en over veranderingen in de sector. Voor het zomerreces zal daarvoor een nota op de Vlaamse Regering komen. In het najaar kan dan overgegaan worden op het effectief uitzetten van de gekozen communicatiestrategie.

Budget:

In het kader van het opzetten van het communicatieplan heeft dit project 150.000 euro. Daarbovenop was de Taskforce Cultuur van oordeel dat door het optimaliseren van rollen en verantwoordelijkheden van sectorspelers communicatieve problemen, twijfels en misvattingen moeten worden weggenomen. Hiervoor zullen sensibiliserings- en communicatiecampagnes moeten worden opgezet en volstaat een additioneel bedrag van 150.000 euro.

6. Middelen voor het Departement Cultuur, Jeugd en Media

Omschrijving:

De Taskforce Cultuur was van oordeel dat de projecten in deze nota slechts op korte termijn en kwaliteitsvol kunnen worden uitgevoerd indien extra financiële middelen worden toegekend aan het Departement Cultuur, Jeugd en Media. Dit project dient om de verwerking van de uitvoering van deze Taskforce Cultuur-projecten te kunnen realiseren in 2021. Aangezien het Departement Cultuur, Jeugd en Media extra werkmiddelen kreeg in het kader van het Noodfonds, kan aan de hand van de goedgekeurde projecten een inschatting gemaakt worden.

Concreet zal voor het aankopen van hedendaagse kunstwerken een budget nodig zijn om:

- Een tegemoetkoming te voorzien voor de extra tijd die de CAHK neemt om de extra opdracht te begeleiden;
- Personeel aan te werven die de tijdsintensieve en complexe administratieve en boekhoudkundige verwerking van de aankopen vervult.

Bij het opzetten van het Innovatie Mechanisme zal:

- Een uitbesteding worden opgezet voor het innovatie-expertbureau dat onder andere de startnota opmaakt, de beoogde doelgroep helpt afbakenen, de zelfevaluatietool vorm geeft en de resultaten op het einde van het traject consolideert en samenvat;
- Een budget zal uitgaan naar de ICT-matige opzet en beheer van de softwareapplicatie die aanvragen zal faciliteren;
- Extra personeel wordt ingezet om de dossierlast te helpen opvangen en algemene ondersteuning te voorzien.

De overige middelen voor het Departement Cultuur, Jeugd en Media zullen gaan naar:

- Het bewerkstelligen van een juridische opdracht dat in het geheel de legistische uitvoering van alle projecten bewaakt;
- Extra personeel dat wordt ingezet om de coördinatie te verzorgen van alle projecten.

Tijds kader:

De middelen zullen worden ingezet tot alle projecten van de Taskforce Cultuur de afwerkingsfase hebben beëindigd.

Budget:

De nodige extra middelen zijn zowel middelen voor extra personeel - dossierbehandelaars, als middelen voor overheidsopdrachten, ICT-softwarebouw, etc. – in totaal een bedrag van 500.000 euro.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

In de vorige paragraaf zijn de projecten die een budget behoeven:

1. Hedendaagse kunstaankopen Collectie Vlaamse Gemeenschap (Kunstendecreet): 3.750.000 euro
2. Opzetten van het Innovatie Mechanisme: 5.000.000 euro
3. Verderzetten extra corona-gerelateerd takenpakket van Cultuurloket in 2021: 350.000 euro
4. Verder onderzoek naar moeilijk bereikbare doelgroepen: 80.000 euro
5. Strategische communicatie met de sector: 300.000 euro
6. Middelen voor het Departement Cultuur, Jeugd en Media: 500.000 euro

Cumulatief komt dit neer op 9.980.000 euro dat wordt toegekend en zal terechtkomen op begrotingsartikelen:

- Kunstaankopen: 3.750.000 euro – HBO-1HBA2AF-WT
- Subsidies: 5.000.000 euro – HBO-1HBA2AA-WT
- Aanvullende subsidie Cultuurloket: 350.000 euro – HBO-1HCA2CF-WT
- Aanvullende subsidie voor intermediairen: 150.000 euro – HBO-1HCA2CF-WT
- Beleidswerkingsmiddelen voor opdrachten en communicatie: 475.000 euro – HBO-1HBX2AD-WT
- Apparaat / lonen: 255.000 euro – HBO-1HAX2ZZ-LO

De middelen zullen herverdeeld worden uit de corona-provisie naar aparte Corona-basisallocaties op de vermeldde begrotingsartikelen.

Zowel VAK- als VEK-matig zullen de middelen aangerekend worden op de begroting 2021.

Het positief advies van de Inspectie van Financiën werd gegeven op 17 mei 2021

De Vlaams minister van Financiën en Begroting heeft het begrotingsakkoord verleend op 10 juni 2021.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Voor deze projecten zal het Departement Cultuur, Jeugd en Media tijdelijk extra personeel tewerkstellen met contracten van bepaalde duur.

////////////////////////////////////

